

77. Vanggewas tussen twee teelten van snijmaïs

Bij de teelt van snijmaïs in vruchtwisseling met gras/klaver of luzerne komt in het eerste en tweede jaar na het ploegen van de zode een grote hoeveelheid stikstof vrij door mineralisatie. Met name in het eerste jaar na scheuren kan snijmaïs deze stikstof zelfs zonder extra bemesting niet volledig benutten. De restant van de minerale stikstof spoelt op zand uit in de vorm van nitraat of verdwijnt op klei in de lucht door denitrificatie. Wordt op een perceel twee jaar achter elkaar snijmaïs geteeld dan is het goed hier een vanggewas tussen te telen om deze restant stikstof vast te leggen.

Welk vanggewas?

De meest gebruikte vanggewassen tussen twee snijmaïsteelten zijn bladrogge en Italiaans raaigras of mengsels van deze gewassen als Nitrafix en Demarrage. Bladrogge en mengsels met bladrogge worden na de oogst van de snijmaïs na een stoppelbewerking in de stoppel gezaaid. Gezien het vaak late oogsttijdstip van snijmaïs op biologische bedrijven is het te laat voor een goede ontwikkeling van Italiaans raaigras na de maïsoogst. Het is echter wel een optie om het Italiaans raaigras met de laatste schoffelbeurt in de snijmaïs onder te zaaien. Dus twee opties van een vanggewas:

- 1) Inzaai bladrogge of mengsels van bladrogge na de oogst
- 2) Onderzaai van Italiaans raaigras

Voordeel van bladrogge of mengsels van bladrogge ingezaaid na de oogst is dat het een gewas is wat in het voorjaar nog gemaaid kan worden. Nadeel is dat er in het najaar nog een extra bewerking moet plaatsvinden en de zaaizaadkosten. Italiaans raaigras heeft als voordeel dat het een betere wortelontwikkeling heeft waardoor het meer bijdraagt aan de organische stof opbouw van de grond. Daarnaast hoeft er bij onderzaai geen extra grondbewerking plaats te vinden en is het relatief goedkoop wat betreft zaaizaad. Bijkomend voordeel voor biologische bedrijven is dat het Italiaans raaigras open plekken bezet waardoor onkruid geen kans krijgt op plaatsen waar de snijmaïs door vogelvraat en mechanische onkruidbeheersing is uitgevallen. Belangrijk nadeel is dat het Italiaans raaigras in het voorjaar door het ongelijke land niet gemaaid kan worden maar enkel benut kan worden voor beweiding of puur als groenbemester.

Naast bovenstaande opties komen ook veel vragen over de mogelijkheden van een onderzaai van Rode klaver. Met Rode klaver is geëxperimenteerd maar de lichtval in snijmaïs lijkt te weinig en het oogsttijdstip van snijmaïs te laat voor een nog voldoende ontwikkeling van klaver.

Teelt

De onderzaai van Italiaans raaigras gebeurt voor de laatste schoffelbeurt. Er is een machine in de omloop waar op een schoffelmachine een pneumatische zaaibak is gemonteerd. Er zijn echter ook veehouders die het zaad met de kunstmeststrooier verspreiden. Pieter Boons zaait het met de pijpenzaaimachine en zet de zaaipijpen op de plaats van de maïsrij omhoog. Door aan het einde van de middag te zaaien als de maïs warm genoeg is, voorkomt hij dat er planten afbreken. Bij een onderzaai van Italiaans raaigras wordt 25 kg van een tetraploid ras (€1,60/kg gangbaar) gezaaid en 20 kg van een diploid ras (€1,75/kg gangbaar). Voor het zaaien van bladrogge na de oogst wordt 100 kg zaaizaad gebruikt (€0,50/kg gangbaar).

Gebruik

De bladrogge en Italiaans raaigras kan in het voorjaar in zijn geheel gebruikt worden als groenbemester. Pieter Boons laat zijn melkkoeien vroeg in het voorjaar nog op Italiaans raaigras grazen en bemest daarvoor het gewas in februari nog met drijfmest. Gangbaar wordt ook vaak de bladrogge nog bemest om eind april/begin mei nog een flink product te kuilen. Op droogtegevoelige gronden moet er wel rekening mee worden gehouden dat een zwaar vanggewas al veel water opslukt voor het te volgen maïsgewas.

Nick van Eekeren
n.van.eekeren@louisbolk.nl , 0343-523860